

Miloslava Ročňáková:

Sport je můj život

Odznak zdatnosti plnila i naše maminka

S Miloslavou Ročňákovou, předsedkyní Sdružení veteránů Českého atletického svazu, držitelkou řady titulů mistryně Evropy a světa ve veteránské atletice, trenérkou a bývalou vysokoškolskou učitelkou, jsme se setkaly asi čtrnáct dní před Jizerskou padesátkou. Pravidelně závodí na pětadvacetikilometrové trati klasickou technikou. Letos se na ni vydala počtyřicáté.

Miloslava Ročňáková se svým manželem Karlem Matznerem na Zvolské homoli na Silvestra 2020

Zleva zprava slyšíme, že děti a mládež pořád vysedávají u počítačových her, nedají z rukou chytrý telefon a korunu tomuto trendu nasadila distanční výuka. Měli jsme jako generace vyrůstající bez informačních technologií lepší podmínky pro harmonický rozvoj?

Pokud máme na mysli přirozený a všestranný pohyb, tak určitě. Po vyučování – bydleli jsme tehdy na okraji Karlových Varů a měli jen kousek do přírody – jsme hodili školní aktovku domů a šli s partou létat ven. Spontánním pohybem jsme si vytvořili solidní pohybový základ, doplněný dobrovolnými aktivitami ve sportovních kroužcích. Teď nám lockdowny ukázaly, jak současná mladá generace bez pohybu a osobních sociálních vazeb trpí. Životní styl rodin se však za uplynulých třicet let postupně změnil. Pohybovou aktivitu dětí dnes limitují hlavně čas strávený u počítačů či chytrých telefonů, způsob života rodičů, jestli se věnují sportu nebo nějaké pohybové aktivitě sami i s dětmi, a někdy i finanční možnosti rodičů. Ale určitě panují rozdíly mezi městy a venkovem.

Jablko nepadá daleko od stromu

Celý život aktivně sportujete. Věnovala jste se sportu i jako pedagožka, dobrovolná trenérka a sportovní organizátorka. Vedla vaše cesta k atletice přímo?

I když pocházím ze sportovně založené rodiny, tak trochu oklikou. Tatínek zamlada dělal atletiku, maminka byla sokolka a hrála ping pong. V roce 1960 jsme se přestěhovali do Přífbřami a tam jsem v TJ Baník začala jako dorostenka s atletikou. Přitahoval mě vytrvalostní běh, ale olympionik Gejza Valent starší mě tlačil do koule, oštěpu a disku.

Po nějaké době jsem si přece jen prosadila běh, i když tenkrát pro ženy byla nejdelší trať osmistovka. Patnáctistovka byla zařazena až v roce 1964 a o pětce, desítce a maratonu jsme si mohly nechat ještě dlouho jen zdát. Sen zaběhnout si maraton jsem si splnila později až jako veteránka v 37 a 38 letech.

Po roce 1965 se začala v Československu formovat atletika veteránů a také tatínek se vrátil k atletice. Dokonce z ME ve Veroně 1988 si přivezl stříbrnou medaili a dodnes drží český rekord na 200 metrů v kategorii mužů 65–69, který tam zaběhl. V Přífbřami spoluorganizoval soutěž v klasickém pětiboji a vydával zpravodaj pro veterány.

A co volba vašeho studijního oboru?

Ani s tou to nebylo jednoduché. Rodiče měli obavu, že tělovýchova a sport není to pravé, že můžou přijít úrazy a zranění a že se tím neuživím. Tak jsem se přihlásila na Vysokou školu ekonomickou. Sice jsem uzavřela první ročník, ale studia jsem zanechala, nastoupila do zaměstnání, později přešla na ústřední výbor Československého svazu tělesné výchovy a ve volném čase trénovala mladší žactvo na Dukle. Nakonec jsem vystudovala dálkově Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy, obor tělesná výchova a zeměpis, podobně jako moje sestra. Nejmladší bratr šel na Fakultu tělesné výchovy a sportu (FTVS) rovnou, protože rodiče, kteří nás odmala vedli ke sportu, časem pochopili, že jen sklízejí, co zasel. A v současnosti? Všichni v rodině se věnují sportu a turistice. I naše rodinná setkání mají sestavený sportovní program.

Od roku 1974 až do 2008 si vás studenti Pedagogické fakulty UK pamatují jako odbornou asistentku na katedře tělesné výchovy. Mohla byste na základě svých zkušeností srovnat fyzickou kondici svých studentů?

Když jsem porovnávala výkony studujících v různých disciplínách v devadesátých letech a jejich předchůdců v šedesátých letech, neshledala jsem velké rozdíly. Ale od té doby se asi leccos změnilo.

Nikomu nechyběl talent a zájem?

Asi jsem měla štěstí. Pedagogickou činnost jsem začínala v Sokole, později jako trenérka atletiky na Dukle, kam už chodily děti, které měly o sport zájem. Na fakultě jsem převážnou dobu učila budoucí učitelky na prvním stupni, které si učitelství vybraly jako obor. Samozřejmě ne každý student preferoval tělesnou výchovu, někdo byl talentova-

^
Ještě skok přes potok a rovnou do cíle. Velká kunratická 2019

Nejde ani tak o výkon, ale o touhu po pohybu po celý život.

Vítáme další sportovní nadšence

„Pečovat o své zdraví a kondici a mít radost z pohybu je důležité bez ohledu na dobu. Po roce osmdesát devět se však konečně otevřely hranice a mohli jsme se účastnit veteránských mistrovství Evropy, mistrovství světa v atletice a WMG (World Masters Games) – veteránských sportovních her – obdoby OH,“ zdůrazňuje Miloslava Ročňáková. „V ČR došlo v roce 1994 k ustavení SV ČAS Sdružení veteránů Českého atletického svazu jako dobrovolné organizace sdružující atlety veterány (od 35 let) se zájmem o závodní, organizátorskou i další činnost. Navázalo tak na činnost komise veteránů ČAS. Od té doby reprezentuje SV jako národní veteránská organizace české atlety dříve narozené v mezinárodních asociacích WMA (World Masters Athletics) a EMA (European Masters Athletics). Sdružení veteránů má dnes v evidenci na 1200 členů a rádi mezi sebou uvítáme další zájemce.“

Více informací: www.atletika.cz/clenska-sekce/veterani/o-sdruzeni-veteranu-cas/

> Rodinný tým.
Setkání v Horšovském Týnu

>> Veteránská výprava ČR
na Mistrovství světa Perth 2016

ný spíš na hudební výchovu nebo jiným směrem, a měl někdy problém splnit výkonnostní limity. Ty byly vedle teorie, pravidel a hlavně didaktiky součástí studia. A tak jsem přimhouřila trochu oko a vyžadovala od nich alternativní činnost, třeba pomoc s organizací závodu pro děti. Důležité je přihlídnout ke schopnostem, nabídnout z široké škály pohybových aktivit ty atraktivní, a pokud se s výběrem trefím, zvyšovat nároky. Nejde ani tak o výkon, ale o touhu po pohybu po celý život. To ovlivňuje rodina a škola.

Nemáte dojem, že po roce osmdesát devět se sport ve veřejném prostoru až na výjimky zredukoval na profesionální aktivity a byznys se službami souvisejícími s pohybem?

Nechtěla bych se pouštět do paušální kritiky, i když organizování a provozování sportu se stalo regulérně nabízenou placenou službou pro veřejnost. Její přípravě se dokonce věnuje bakalářský studijní program zaměřený na management na FTVS UK v Praze i na UP v Olomouci. Spatřuji rozdíly mezi velkými městy a regiony. Mám dojem, že mimo velká města se najde více zapálených nadšenců, kteří vedou kroužky a sportovní oddíly pro děti a mládež a pořádají pro ně soutěže za minimálních finančních prostředků nebo zdarma a ve svém volném čase.

Sport pro všechny aneb Olympijská inspirace

Pohybujete se v oblasti dobrovolné masové tělovýchovy prakticky celý život a dokázete na základě osobních zkušeností srovnat podmínky před rokem osmdesát devět a po něm. Spatřujete v něčem kontinuitu?

Před pár lety mi udělala radost iniciativa bývalých olympioniků v desetboji, Roberta Změlíka a Romana Šebrleho, k nimž se připojili i další přední sportovci – veteráni, kteří přišli s projektem Odznak všestrannosti olympijských vítězů. Cílem je zlepšit svou fyzickou kondici a zpopularizovat sport jako volnočasovou aktivitu pro každého. Program je koncipován nejen pro děti, ale pro celou rodinu, zdatnější i méně zdatné jedince. Navázali tak na tradici Odznaku zdatnosti (OZ), jehož inovovanou koncepcí, oprostěnou od ideologického nánosu, jsme jako členové tehdejší komise OZ s manželem vypracovali v roce 1982. Mezi atlety veterány je řada těch, kdo se účastnili národních finále v Odznaku zdatnosti a rádi na to vzpomínají.

Do dobrovolných funkcí se lidi nikdy moc nehrnuli. Jak se vám podařilo dát dohromady akční představenstvo Sdružení veteránů ČAS, kde každý člen má ještě své pracovní povinnosti?

Cesta vede přes zvolené iniciativní jednotlivce. Není mnohdy jednoduché zajistit pořádání 12 mistrovství ČR (halové, na dráze, víceboje, mimo dráhu – silniční běhy, kros, běhy do vrchu atd.), vést matriku, hospodaření, webové stránky, vydávat zpravodaj a další. Ale daří se to. Prvním předsedou byl zvolen Karel Matzner s desítkami let zkušeností a jazykovou výbavou potřebnou pro styk se zahraničím. Funkci předsedy vykonával až do svých osmdesáti dvou let, poté se v roce 2011 stal čestným předsedou. A na dvě funkční období byl zvolen také do předsednictva EMA.

Jak interně komunikovala organizace o několika stovkách členů z celé republiky, když u nás ještě nebylo po internetu vidu ani slechu a počítače byly vzácností?

V prosinci 1991 jsme vydali nulté číslo zpravodaje Veteránská atletika a od roku 1992 jej jako čtvrtletník distribuujeme mezi své členy. Ujala jsem se toho. Vzorem mi byl zpravodaj vydávaný kdysi tátou v Příbrami. Začínali jsme skromně, texty se psaly na psacím stroji a rozmnožovaly na cyklostylu. Adresy na obálky se psaly ručně a zásilky rozesílaly poštou. Počítáče jsme začali využívat postupně a nové technologie nám umožnily zvýšit počet stran a rozsah pravidelných i aktuálních příloh.

„Nevěste tretry na hřebík!“ vyzývá na přebalu Toulek historií veteránské atletiky její autor Karel Matzner – váš manžel, který svůj poslední závod běžel v neuvěřitelných dvaadvadesáti letech. Na koho cílil?

Na každého, kdo má radost z pohybu a chce si udržet co nejdéle dobrou fyzickou a psychickou kondici. A rád se setkává s lidmi stejného zájmu – u atletiky.

Ve zmíněné knížce je poměrně obsáhlá kapitola věnována zajímavým startům českých veteránů na mezinárodních závodech. Jaký byl o společné akce zájem?

Velký. Pro starší atlety bez velkých zkušeností s cestováním do zahraničí představovaly zajímavou příležitost – startovat na mistrovství Evropy či světa a přitom poznat jiné země a jiné kontinenty. Proto jsem v roce 1991 založila Studio Sláva, jehož posláním bylo obohatit společné cesty na atletické soutěže i o turistiku. Cestování v partě se však těší popularitě dodnes.

Do světa za sportem a poznáním

Sportovní výkony si musíte sami tvrdě odpracovat. Jak je to s financováním soutěží?

Pokud se týká soutěží u nás, Český atletický svaz přispívá na činnost SV ČAS, zejména pořádání mistrovských soutěží veteránů (pronájem stadionu, haly, rozhodčí apod.). Jinak veškeré náklady na dopravu, ubytování a startovné u nás i v zahraničí si platí každý sám. Někteří závodníci mají možnost sehnat si sponzora.

Kam se chystáte letos?

Kalendář domácích soutěží máme plný již na celý rok, začínáme v březnu ve Vítkovicích, kde se uskuteční halové mistrovství ČR, a další velkou akcí je mistrovství ČR veteránů v atletice začátkem června v Rumburku, kde startuje pravidelně kolem 200 závodníků. V každém měsíci jsou dva až tři závody.

Co se týče startů v zahraničí, po únorové účasti na mistrovství Evropy veteránů v halové atletice v Portugalsku vyjedeme v květnu do italského Grosseta na mistrovství Evropy mimo dráhu; běží se tam 10 kilometrů a půlmaraton, a chodci mají trasu 10 a 20 kilometrů. Koncem června se chystáme do finského Tampere na mistrovství světa.

Za časopis AGE přejeme šťastnou cestu a spoustu medailí!

*S Miloslavou Ročňákovou hovořila Věra Vortelová
Foto: archiv M. Ročňákové*

PhDr. Miloslava Ročňáková (1945)

Vystudovala PedF UK Praha. Do odchodu do důchodu v roce 2008 pracovala jako odborná asistentka na katedře tělesné výchovy Pedagogické fakulty UK. Předsedkyně Sdružení veteránů Českého atletického svazu. Celoživotní aktivní atletka a dobrovolná tělovýchovná organizátorka a propagátorka tělesné výchovy a sportu pro zdraví a radost. Je pětinasobnou mistryní Evropy na 2000 m překážek, trojnásobná mistryně v krosu na 8 km, mistryně světa v hale na 3000 m, držitelka pěti zlatých a devíti dalších medailí ze světových a evropských veteránských her, účastnice lyžařského Vasova běhu na 90 km ve Švédsku, má za sebou 48 startů na Velké kunratické, 28 na Běchovicích, 40 na Jizerské padesátce a dalších.

Ing. Karel Matzner (1929–2021)

Stavební inženýr. Stavbyvedoucí přehrad Lipno, Nechanice, Vrchlice a Želivka I. Jako vedoucí pracovník se podílel na výstavbě pražského metra. Po odchodu do důchodu se stal generálním sekretářem České tunelářské asociace a šéfredaktorem odborného bilingvního časopisu Tunel. Zakladatel Sdružení veteránů ČAS, jeho předseda a později čestný předseda. Mnohonásobný mistr světa a Evropy v běžeckých disciplínách od 400 m po půlmaraton v různých veteránských kategoriích. Spolupřádal podnikové sportovní hry, absolvoval řadu maratonů, pravidelně startoval na Běchovicích, Velké kunratické, Jizerské padesátce a dalších soutěžích.